

OBSAH

Předmluva	5
Úvodní poznámky autorů	7
<i>I. Upevňování režimu hospodárnosti ve výrobě — životní zájem pracujících</i>	25
1 Podstata a formy režimu hospodárnosti, význam jeho upevňování	25
2 Reservy a cesty zhospodárnění výroby	38
21 Reservy zhospodárnění výroby	38
22 Cesty zhospodárnění výroby	40
23 Závěr	41
<i>II. Chozrasčet — důležitý nástroj uskutečňování režimu hospodárnosti</i>	42
1 Všeobecně o chozrasčotu	42
2 Podnikový chozrasčet	43
21 Základy podnikového chozrasčotu	43
22 Přidělování prostředků chozrasčotnímu podniku, hospodářsko-operativní samostatnost a právní subjektivita chozrasčotního podniku, odpovědnost podniku za svěřené prostředky	49
23 Vztahy chozrasčotního podniku k druhým podnikům a hospodářským organizacím; hmotná odpovědnost a hospodářské smlouvy	51
24 Finanční kontrola chozrasčotních podniků	52
25 Celkový závěr	53
3 Vnitropodnikový chozrasčet	54
<i>III. Předpoklady a zavádění vnitropodnikového chozrasčotu</i>	65
1 Předpoklady vnitropodnikového chozrasčotu	65
11 Propagace chozrasčotu, agitace pro chozrasčet	68
12 Rozvinuté vnitropodnikové technicko-hospodářské plánování	70
13 Operativní plánování	70
14 Účetní a operativní evidence	71
15 Technicko-hospodářské normy	72
16 Technická příprava výroby	76
17 Prověrka organizace podniku	77
18 Celkový pořádek v podniku, vybavení útvarů potřebnými obaly, vahami a měřicími přístroji	78
2 Zavádění vnitropodnikového chozrasčotu	79
<i>IV. Historie chozrasčotu</i>	84

V. Chozrasčot cechu	98
1 Všeobecně o stanovení a kontrole chozrasčotního úkolu při chozrasčotu cechu	98
2 Stanovení a kontrola ukazatelů výroby	106
21 Stanovení ukazatelů výroby	106
211 Výrobní plán podniku	106
212 Rozpis plánu výroby na cechy	108
Dokončená výroba cechu	112
Hrubá výroba cechu	113
Nedokončená výroba cechu	114
Měřítko objemu výroby cechu	115
213 Rozpis plánu výroby pro některé typy cechů	118
Slévárna litiny	118
Kovárna	119
Mechanický cech	121
Montovna	123
22 Kontrola ukazatelů výroby	125
221 Všeobecně o kontrole ukazatelů výroby	125
222 Zjišťování skutečně dokončené, nedokončené a hrubé výroby	126
Zjišťování dokončené, nedokončené a hrubé výroby podle údajů operativní evidence	128
Zjišťování dokončené, nedokončené a hrubé výroby podle údajů účetní evidence	130
223 Zjišťování plnění sortimentu	132
224 Ukazatelé jakosti výroby	134
225 Zjišťování rovnoměrnosti výroby	136
226 Rozbor ukazatelů výroby	138
227 Způsoby zvyšování objemu výroby	139
3 Stanovení a kontrola ukazatelů práce a mezd	140
31 Stanovení ukazatelů práce a mezd	140
311 Plán práce a mezd podniku	140
312 Plán práce a mezd cechu	143
313 Členění pracovníků podniku a cechu	145
314 Plánování počtu pracovníků cechu	147
Plánování počtu dělníků	147
Plánování počtu výrobních dělníků na normovaných pracích	147
Výpočet potřeby výrobních dělníků na nenormovaných pracích	154
Výpočet potřeby pomocných dělníků	155
Plánování počtu ostatních pracovníků	163
315 Plánování mzdových fondů v cechu	165
Mzdový fond podniku a cechu	165

	Výpočet mzdového fondu dělníků	165
	Plánování mzdového fondu ostatních pracovníků	172
316	Plánování průměrných mezd a produktivity práce	173
	Plánování průměrných mezd	173
	Plánování produktivity práce	173
317	Souhrnný plán práce a mezd cechu	179
32	Kontrola ukazatelů práce a mezd	180
321	Význam a obsah kontroly ukazatelů práce a mezd	180
322	Zjištění skutečné úrovně ukazatelů	181
	Počty pracovníků a fond pracovního času	181
	Mzdový fond	184
323	Srovnání skutečnosti s plánem	185
	Počty pracovníků	185
	Produktivita práce	186
	Produktivita práce v absolutních hodnotách	186
	Index produktivity práce	187
	Průměrná míra změn produktivity práce	190
	Plnění výkonových norem	191
	Mzdové fondy	192
324	Rozbor ukazatelů práce a mezd	196
	Rozbor ukazatelů práce a mezd v cechu	197
	Rozbor poměru mezi tempem růstu produktivity práce a průměrných mezd	199
	Rozbor ukazatelů práce a mezd uvnitř cechu	203
325	Cesty zvyšování produktivity práce	205
4	Stanovení a kontrola ukazatelů vlastních nákladů	209
41	Stanovení ukazatelů vlastních nákladů	209
411	Plán vlastních nákladů podniku	209
412	Rozpis plánu vlastních nákladů na cechy	210
413	Plán vlastních nákladů v ceších	211
	Všeobecná část	211
	Rozsah vlastních nákladů cechu	214
	Způsob sestavování plánu vlastních nákladů v ceších	217
	Plánové kalkulace	217
	Stanovení plánovaných vlastních nákladů cechu na objem dokončené nebo hrubé výroby cechu	222
	Rozpočet dílenské režie (režie cechu)	230
	Způsob rozpočtování některých závažných položek dí- lenské režie	234
42	Kontrola ukazatelů vlastních nákladů	244
421	Postup při kontrole ukazatelů vlastních nákladů	244
422	Zjišťování skutečných vlastních nákladů	246
	Využití účetní evidence při kontrole ukazatelů vlastních nákladů cechů	246

Zjišťování nákladů podle druhů	248
Zjišťování nákladů v kalkulačním členění	248
Započítávání nákladů na vrub útvarů podle místa vzniku a podle odpovědnosti. Normová metoda evidence	253
Zjišťování skutečných vlastních nákladů na dokončenou výrobu	256
Závěr o využití účetní evidence pro vnitropodnikový chozrasčet	258
Některé zvláštnosti při zjišťování skutečných nákladů v kalkulačních a režijních položkách	259
Spotřeba materiálu a polotovarů	259
Opotřebenění náradí	262
Dilenská režie (režie cechu)	264
Vzájemné nároky cechů	264
423 Kontrola ukazatelů vlastních nákladů za různých pod- nínek výroby	265
424 Rozbor plnění ukazatelů vlastních nákladů	280
425 Cesty snižování vlastních nákladů při vnitropodnikovém chozrasčotu	281
5 Stanovení a kontrola ukazatelů nedokončené výroby	288
51 Stanovení ukazatelů nedokončené výroby	288
511 Všeobecně o stanovení ukazatelů nedokončené výroby	288
512 Metodika výpočtu normativů nedokončené výroby	289
513 Normativy nedokončené výroby ve výrobě kusové, ma- laseriové a středně seriové	293
Stanovení normativu za celý podnik	293
Globální metoda	293
Zakázková metoda	295
Stanovení normativů ve vnitropodnikových útvarech	298
514 Normativy nedokončené výroby ve velkoseriové výrobě	300
52 Kontrola ukazatelů nedokončené výroby	302
521 Kontrola normativů nedokončené výroby stanovených globální metodou	303
522 Kontrola normativů nedokončené výroby stanovených zakázkovou metodou	305
Zjištění odchylek v nedokončené výrobě	305
Zjištění příčin odchylek	308
523 Zrychlení obratu nedokončené výroby	313
6 Vztah technicko-organizačních opatření k chozrasčotu cechu	315
61 Všeobecně o TOO ve vnitropodnikovém chozrasčotu	315
62 Stanovení chozrasčotního úkolu a TOO	317
621 Náměty na TOO zajišťující chozrasčotní úkol	317
622 Organisaace plánování TOO — nástroj k zajištění choz- rasčotního úkolu	318
623 Prověрка zajištění chozrasčotních úkolů	322

63	Kontrola plnění chozrasčotních úkolů a TOO	328
631	Běžná (krátkodobá) kontrola plnění chozrasčotních úkolů a TOO	329
632	Měsíční kontrola plnění chozrasčotních úkolů a TOO	330
<i>VI. Chozrasčot pomocných a obsluhujících cechů . . . . .</i>		332
1	Všeobecně	332
2	Opravářské cechy	334
3	Nářaďovna	337
4	Energetické cechy	342
5	Dopravní cechy	346
51	Automobilová doprava	346
52	Přeprava elektrickými vozíky	350
53	Železniční doprava (vlečka)	350
<i>VII. Chozrasčot dílny . . . . .</i>		352
<i>VIII. Chozrasčot pracoviště . . . . .</i>		360
1	Všeobecně o chozrasčotu pracoviště	360
2	Plánování a evidence práce chozrasčotních pracovišť	369
21	Ukazatelé výroby	372
22	Ukazatelé spotřeby materiálů	375
23	Ukazatelé spotřeby nářadí	379
24	Ukazatel zmetků	380
25	Úspora fixních režijních nákladů cechu	380
26	Hnutí za snižování vlastních nákladů každé výrobní operace	381
3	Ukázky osobních účtů úspor	386
<i>IX. Chozrasčot správních útvarů a skladů . . . . .</i>		387
<i>X. Vnitropodnikové ceníky — důležitý nástroj vymezení odpovědnosti a měření výsledků při vnitropodnikovém chozrasčotu . . . . .</i>		393
1	Význam a použití vnitropodnikových ceníků	393
2	Vnitropodnikové ceny nakupovaných materiálových zásob (ceníky materiálů)	399
3	Ceny vnitropodnikových výkonů	405
31	Ceny vnitropodnikových výkonů založené na plánovaných vlastních nákladech	405
32	Ceny vnitropodnikových výkonů odvozené z velkoobchodních cen	410
<i>XI. Hmotná nobídka při chozrasčotu . . . . .</i>		412
1	Všeobecně o hmotné pobídce při chozrasčotu	412
2	Premiování vedoucích, inženýrsko-technických pracovníků a úředníků za splnění a překročení plánu	413
3	Premiování za nadplánové úspory	418
31	Všeobecně o premiování za nadplánové úspory	418
32	Metodika rozdělování prémie za nadplánové úspory	421

321	Přímé rozdělování prémie za nadplánové úspory přímo jednotlivým pracovníkům	422
322	Přidělování chozrasčotních prémieových fondů vedoucím jednotlivých útvarů	422
	Chozrasčotní fond vedoucího cechu	424
	Prémiování za nadplánové úspory ve správních útvarech podniku — chozrasčotní fondy vedoucích správních útvarů	427
	Hmotná odpovědnost a prémiování za nadplánové úspory	427
33	Některé zvláštní druhy hospodárnostních prémie	430
331	Prémiování za úspory paliva	430
332	Prémiování za úspory elektrické a tepelné energie	432
34	Některé zvláštní otázky prémiování podle osobních účtů úspor (prémiování při chozrasčotu pracoviště)	432
4	Prémiování za osvojení výroby nových výrobků	434
41	Výše prémie	435
42	Lhůtový rozvrh prací	435
43	Výplata prémie	438
44	Prémiování ostatních pracovníků zúčastněných na nové výrobě	439
5	Fond mistra	439
6	Zvláštní formy hmotné chozrasčotní pobídky	441
61	Ředitelský fond	441
62	Ceny Všesvazové socialistické soutěže	442
63	Fond spotřebního zboží vyrobeného z odpadu	442

Přílohy:

	Chozrasčotní řád cechu	444
	Chozrasčotní řád dílny	448
	Chozrasčotní řád pracoviště (pracovních čet a jednotlivců)	450
	Plán zavádění vnitropodnikového chozrasčotu	451
	Jednací řád chozrasčotní komise	457
	Pracovní náplň ekonoma cechu	458
	Literatura	461